

POSTANOWIENIE

30 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 30 kwietnia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa T.C.
przeciwko E. sp. z o. o. w B.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej E. sp. z o. o. w B.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 20 czerwca 2024 r., V AGa 214/22,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
- 2) zasądza od pozwanego E. sp. z o.o. w B. na rzecz powoda T.C. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia pozwanemu do dnia zapłaty.

[M.O.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 20 czerwca 2024 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach w sprawie z powództwa T.C. przeciwko E. sp. z o.o. w B. o zapłatę, na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z 17 lutego 2022 r., XIV GC 107/20, zmienił wyrok Sądu I instancji w całości w ten sposób, że: zasądził od pozwanej na

rzecz powoda kwotę 73 640,10 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 listopada 2019 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 1391,11 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 listopada 2019 r. (pkt I.1), zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 9169 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzone do dnia zapłaty tytułem kosztów procesu (pkt I.2), zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 7802 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzone do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania apelacyjnego (pkt II).

Pozwana wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu II instancji, zaskarżając ten wyrok w całości oraz wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i rozstrzygnięcie w całości sprawy co do istoty przez oddalenie apelacji powoda w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych; ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi II instancji.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała, że wniesiona przez nią skarga ma być oczywiście uzasadniona oraz że w sprawie mają występować istotne zagadnienia prawne, które pozwana sformułowała w formie następujących pytań:

- 1) „czy określenie w globalnej umowie cesji wierzytelności przyszłych danych dłużnika i wierzyciela bez wskazywania tytułu, z którego mogą wynikać przyszłe wierzytelności jest wystarczające, aby uznać takie wierzytelności jako oznaczalne?”;
- 2) „czy globalna umowa cesji wierzytelności przyszłych określająca dane dłużnika i wierzyciela bez wskazywania tytułu, z którego mogą wynikać przyszłe wierzytelności nie wymaga składania dodatkowych oświadczeń woli pomiędzy stronami umowy cesji, aby wywołać skutek rozporządzający?”

Powód złożył odpowiedź na skargę kasacyjną pozwanej, w której wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz

o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wniesiona przez pozwaną nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści. Sąd Najwyższy, rozpoznając ten nadzwyczajny środek zaskarżenia, nie jest trzecią instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym (postanowienie SN z 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08), na rzecz państwa jako dobra wspólnego (postanowienie SN z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08), jakkolwiek oczywiście nie oznacza to braku indywidualnego interesu skarżącego w rozpoznaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a w konsekwencji także weryfikacji tego interesu (gravamen). Jednak przede wszystkim skarga kasacyjna ma służyć ochronie prawidłowego wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego (zob. aktualne wciąż uwagi w postanowieniu SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy przewidziana w art. 398⁹ k.p.c. instytucja tzw. przedsądu, w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 12 marca 2024 r., I CSK 254/23).

Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy ocenia wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie. Wniosek ten stanowi element konstrukcyjny skargi odrębny od podstaw skargi i ich uzasadnienia, które są oceniane dopiero, gdy skarga kasacyjna zostanie przyjęta do rozpoznania.

Dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art.

398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przysądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 17 czerwca 2021 r., IV CSK 1/21).

Jako pierwszą przyczynę kasacyjną mającą uzasadniać przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca wskazała oczywistą zasadność skargi.

Na tle tej przesłanki w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że nie każde naruszenie prawa, nawet oczywiste, przesądza o zasadności skargi kasacyjnej (zob. postanowienia SN: z 15 lutego 2007 r., V CSK 485/06; z 3 marca 2020 r., V CSK 75/19). Sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonego przepisu prawa nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem mimo takiego naruszenia prawa, orzeczenie może być prawidłowe (postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 6 listopada 2020 r., III CSK 110/20). Przesłanka „oczywistej zasadności skargi kasacyjnej” nie odpowiada bowiem w pełni przesłance „oczywistego naruszenia prawa” przez wydanie zaskarżonego orzeczenia (postanowienie SN z 20 lutego 2008 r., V CSK 512/07).

Na gruncie przedmiotowej przesłanki chodzi o szczególne, kwalifikowane, wręcz rażące wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji, bez wnikliwego wgłębiania się w merytoryczną analizę trafności orzeczenia (postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 7 października 2010 r., I CSK 189/10; z 28 lipca 2011 r., I CSK 77/11), o wyraźny i istotny błąd z zakresu prawa procesowego lub materialnego, który może mieć wpływ na wynik sprawy (postanowienie SN z 26 kwietnia 2012 r., II CSK 640/11).

Uzasadniając wystąpienie w niniejszej sprawie omawianej przyczyny kasacyjnej powódka wskazała, że jej ocenie Sąd II instancji miał się dopuścić naruszenia art. 509 § 1 i art. 510 § 1 i 2 k.c. oraz art. 512 k.c.

Odnosząc się do argumentacji przedstawionej w tym zakresie przez pozwaną należy wskazać, że problem prawny, który w ocenie pozwanej został wadliwie rozstrzygnięty przez Sąd II instancji i to w stopniu mającym prowadzić do oczywistej zasadności skargi, ma charakter złożony, a ocena rozstrzygnięcia dokonanego przez Sąd *ad quem* wymagałaby pogłębionej analizy i oceny rozważań

oraz dokonanej przez Sąd wykładni. Tymczasem, w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jak wynika z jednolitego orzecznictwa Sądu Najwyższego, chodzi o rażące przypadki naruszenia prawa, dostrzegalne już „na pierwszy rzut oka”. W niniejszej sprawie, biorąc pod uwagę złożoność problemu prawnego, który musiał zostać rozstrzygnięty przez Sąd II instancji, nawet jeśli doszło do naruszenia przepisów wskazanych przez skarżącą (czego Sąd Najwyższy nie rozstrzyga), to nie były to naruszenia, które pozwalałyby mówić o oczywistej zasadności skargi.

Jako drugą przyczynę kasacyjną pozwana wskazała występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych.

Takie zagadnienie powinno zostać sformułowane wraz z przytoczeniem argumentów prawnych świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 r., nr 1, poz. 11; z 7 czerwca 2005 r., V CKN 3/05; z 16 marca 2007 r., III CSK 34/07). Konieczne jest też wskazanie argumentów przekonujących o istotności zagadnienia (zob. postanowienie SN z 24 lipca 2007 r., IV CSK 207/07), możliwych kierunków interpretacyjnych (postanowienie SN z 14 listopada 2024 r., I CSK 3078/23) oraz własnego stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 30 stycznia 2023 r., I CSK 2599/22). Ponadto, ma to być zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa (postanowienia SN: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151; z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08).

Sposób, w jaki pozwana sformułowała uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie wskazanych przez siebie istotnych zagadnień prawnych, nie spełnia powyższych wymogów wynikających z utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego. Przede wszystkim pozwana nie przedstawiła możliwych sposobów rozstrzygnięcia wskazanych zagadnień ani też własnego stanowiska, ograniczając się w istocie do sformułowania określonych pytań. Nie jest natomiast rolą Sądu Najwyższego zastępowanie strony skarżącej w

prezentacji stanowiska ani ustalanie tego, czy pytania są zasadne względnie mają charakter istotny, a zatem poszukiwanie w tym zakresie odpowiedniej argumentacji.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, § 1¹ i 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 1935).

SSN Kamil Zaradkiewicz

[M.O.]

[a.ł.]